

**PRISMA
WOORDENBOEK**

Nederlands Frans

Bewerking: André Abeling en redactie Prisma

prisma

Uitgeverij Unieboek | Het Spectrum bv, Houten

Prisma woordenboek Nederlands-Frans

Bewerking: André Abeling en redactie Prisma

Oorspronkelijke auteur: drs. H.W.J. Gudde

Auteurs van de *Basisgrammatica Frans*: I. den Ouden en J. Zonnenberg

Typografie: Underware, Den Haag

Lettertypes: Zeitung & Dolly

Omslagontwerp: Raak Grafisch Ontwerp, Utrecht

ISBN 978 90 003 5858 8

51 18

ISBN 978 90 003 6312 4 FLUO-editie

718

NUR 627

www.prisma.nl

www.prismawoordenboeken.be

www.unieboekspectrum.nl

© Uitgeverij Unieboek | Het Spectrum bv, Houten - Antwerpen

Prisma maakt deel uit van Uitgeverij Unieboek | Het Spectrum bv

Postbus 97

3990 DB Houten

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, on- of offline, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16 Auteurswet 1912, juncto het Besluit van 20 juni 1974, Stb. 351, zoals gewijzigd bij het Besluit van 23 augustus 1985, Stb. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB, Hoofddorp).

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken dient men zich tot de uitgever te wenden.

Ondanks de aan de samenstelling van de tekst bestede zorg kan noch de redactie noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

Opneming van een woord in dit woordenboek prejudicieert niet ten aanzien van het al of niet bestaan van merkenrechten op dat woord. De uitgever heeft er naar gestreefd alle merknamen die in de Prisma woordenboeken voorkomen te voorzien van een handelsmerksymbool (*).

Over Prisma woordenboeken

De Prisma's zijn al jaren **de meest gekochte en gebruikte woordenboeken** op scholen en daarbuiten. Ze hebben een uitstekende reputatie onder docenten, die deze woordenboeken al ruim een halve eeuw aanbevelen.

In geen ander pocketwoordenboek vind je zo veel **betrouwbare informatie**. De inhoud is samengesteld en gecontroleerd door ervaren lexicografen en vertalers. In alle Prisma's wordt de **officiële spelling** toegepast, volgens de regels van de Nederlandse Taalunie.

Dit Prisma woordenboek biedt **meer informatie** dan welk ander pocketwoordenboek ook: het bevat tienduizenden trefwoorden en duizenden voorbeeldzinnen: alles wat je als leerling op de middelbare scholier nodig hebt. De Prisma pockets worden voortdurend bijgewerkt en elke nieuwe druk bevat de meest **actuele updates**.

Deze pocket is erg **helder en gebruiksvriendelijk** door de overzichtelijke indeling van betekenissen, voorbeeldzinnen en idiomen. De extra kleur en de letterliniaal zijn belangrijke hulpmiddelen waarmee je snel vindt wat je zoekt.

Heb je vragen of opmerkingen? Mail deze dan naar info@prisma.nl. Alvast hartelijke dank!

de Prisma redactie

Inhoud

- 6 Gebruiksaanwijzing
- 9 Bijzondere tekens
- 10 Afkortingen
- 11 Voorbeeldpagina
- 13 Het woordenboek (A-Z)
- 683 Basisgrammatica
- 733 Vervoeging van Franse werkwoorden

Gebruiksaanwijzing

Tip: Geen zin om te lezen? Bekijk dan de zes **korte filmpjes** met uitleg op *YouTube* (zoek op 'Prisma woordenboekentrainer').

In woordenboeken vind je informatie onder *trefwoorden*, die alfabetisch gerangschikt zijn, van A tot Z. Een trefwoord is **vet** gedrukt en erachter volgt alle informatie over dat woord, zoals grammatica, betekenis en hoe je het in een zin kunt gebruiken.

Achter in een woordenboek staat vaak nog extra informatie, bijvoorbeeld over onregelmatige werkwoorden of andere grammaticale onderwerpen.

Alfabetische zoekhulpjes

Op de achterkant van dit woordenboek vind je de *letterliniaal*: het hele alfabet van boven naar onder. De letters sluiten aan bij de zijkant: daar zie je aangegeven welke bladzijden beginnen met die letter van het alfabet.

In de kantlijn van elke pagina staan in een **blauw** blokje de eerste twee letters van het eerste (links) en laatste (rechts) woord op die pagina. Zo kun je snel door de pagina's bladeren. Bovenaan elke pagina staan het eerste en laatste trefwoord van die pagina vermeld.

Trefwoorden

Alle trefwoorden drukken we vet. Varianten erop en verwijzingen ernaar ook. In een woordenboek vind je alleen de basisvorm, niet de verbogen of vervoegde vormen. Dus **kip**, **gaar** en **bakken** zijn wel trefwoorden, maar *kippetje*, *gare* en *bakte* niet. Alleen van onregelmatige werkwoorden geven we ook de vervoegingen als trefwoord (**sleet** → **slijten**).

Klemtoon en uitspraak

Waar nodig geven we de klemtoon aan door de beklemtoonde kljnkers te onderstrepen.

Tussen aanhalingstekens ("...") geven we aan hoe een trefwoord (of een deel daarvan) wordt uitgesproken. Daarvoor gebruiken we het gewone alfabet, met een paar verfijningen:

- ə klinkt als de e in *koken* en *eigenlijk*
- ɪ klinkt als de ee in *beer* (niet de ee in *been*)
- G klinkt als de g in het Engelse *goal*
- N klinkt als de nasale n in het Franse *trance*
- R klinkt als de r in het Engelse *computer*

Een aantal woorden kun je op meerdere manieren uitspreken. **Rap** (zeg: 'rap') betekent 'snel' en rap (zeg: 'Rep') is een muziekstijl. Deze woorden staan in het boek als afzonderlijke trefwoorden:

rap¹ "rap" [...]

rap² "Rep" [...]

Hetzelfde geldt voor woorden met meerdere klemtonen:

voorkomen [...]

voorkomen [...]

Woordsoorten, grammatica

We vermelden woordsoorten in **blauwe** letters, afgekort (bv. **WW** = werkwoord). Als er meerdere zijn, staat er een vet **blauw** cijfer voor. Zoek je bv. de vertaling van *laag* ('niet hoog'), controleer dan of je bij de goede woordsoort zit (**BN**, bijvoeglijk naamwoord) en niet bij het **ZN** (zelfstandig naamwoord), want dan betekent *laag* 'uitgespreide hoeveelheid'.

Ook andere grammaticale informatie, meervouden, vervoegde vormen enz. drukken we **blauw**.

Betekenis

Een trefwoord kan meerdere betekenissen hebben. Een *bank* is bv. een meubelstuk, maar ook een financiële instelling. Als een trefwoord meerdere betekenissen heeft, nummeren we ze met vette zwarte cijfers.

Voorbeeldzinnen

In een voorbeeldzin zie je hoe het trefwoord kan voorkomen in combinatie met andere woorden en hoe je het dan vertaalt. Je kunt een werkwoord bijvoorbeeld combineren met een voorzetsel ('*afgaan op*'), of een zelfstandig naamwoord met een werkwoord ('*het anker lichten*').

Vóór een voorbeeldzin staat een bolletje: ●. Is de zin een vaste uitdrukking of gezegd, dan staat er een driehoekje voor ►.

In een voorbeeldzin vervangen we het trefwoord door een kringeltje (↪).

Extra informatie

Labels, zoals FIG. of MUZ.* geven aan dat een betekenis bv. figuurlijk is, of een muziekterm. Ook tussen geknikte haken vertellen we kort wat meer over een betekenis of een vertaling, bv. of de term alleen gebruikt wordt in de <wielersport>.

* Zie de lijst Afkortingen op p. 10

Kijk op de Voorbeeldpagina (p.11) hoe dit alles er in het boek uitziet.

Extra tips

- ★ Zoek je naar de vertaling van een uitdrukking of vaste woordcombinatie, kijk dan bij het eerste zelfstandig naamwoord dat daarin voorkomt. 'Goede raad was duur' vind je bij *raad*, niet bij *goed* of *duur*. Staan er meerdere zelfstandige naamwoorden in de zin, kijk dan eerst bij het eerste: 'race tegen de klok' vind je bij het trefwoord *race*. Als je de gezochte vertaling niet bij het eerste zelfstandig naamwoord vindt, kijk dan bij het tweede, enzovoort.
- ★ Veel voorzetsels (*aan, bij, met, tegen, voor*) vind je bij de (werk)woorden waar ze vaak bij voorkomen: 'deelnemen aan' vind je bij *deelnemen*, niet bij *aan*. 'Dol zijn op' vind je bij *dol*, niet bij *op*.
- ★ Een aantal woorden kun je op meer plekken vinden: *gebroken* heeft als bijvoeglijk naamwoord een aparte betekenis, die weinig meer te maken heeft met het woord waarvan het is afgeleid: *breken*. Daarom hebben we *gebroken* en andere dergelijke gevallen als apart trefwoord opgenomen.

Bekijk ook de **Bijzondere tekens** en **Afkorting**en hierna en de grammaticale informatie achter in het boek. Wil je meer weten, mail ons dan: info@prisma.nl.

Bijzondere tekens

Kijk op pagina 11 om te zien hoe we onderstaande tekens gebruiken.

- 1, 2** enz. Als een trefwoord meerdere woordsoorten heeft (bv. werkwoord en zelfstandig naamwoord) nummeren we deze met vette, blauwe cijfers.
- 1, 2** enz. Als een trefwoord meerdere betekenissen heeft, nummeren we deze met vette, zwarte cijfers.
- Na een bolletje volgt een voorbeeldzin.
 - ▶ Na een driehoekje volgt een spreekwoord of vaste uitdrukking.
- ZN** Grammaticale informatie geven we in **blauwe** tekst.
(mv: ...)
- ⟨...⟩ Tussen geknikte haken staat extra uitleg over de betekenis of de vertaling daarvan.
- "..." Tussen aanhalingstekens geven we aan hoe een woord (of een deel daarvan) klinkt.
- ~ Een tilde vervangt vaak het trefwoord in voorbeeldzinnen en uitdrukkingen.
- / Een schuine streep scheidt woorden die onderling verwisselbaar zijn.
- ≈ Een equivalentieteken geeft aan dat de vertaling een benadering of omschrijving is.
- Een pijl verwijst voor meer informatie naar het erop volgende trefwoord.
- h Als een h geen liaison of élision toelaat, wordt deze onderstreept, bv. in *le hollandais*, *la harpe*. Hier is geen verbinding mogelijk met het lidwoord: de e of a van het lidwoord blijft. In *les Hollandais* spreek je de s van *les* niet uit.

Afkortingen

AANW	aanwijzend	NATK.	natuurkunde
AARDK.	aardrijkskunde	NL	Nederlands
ACHTERV	achtervoegsel	O&W	onderwijs
ADMIN.	administratie	O.T.T.	onvoltooid tegenwoordige tijd
AFK	afkorting	O.V.T.	onvoltooid verleden tijd
AGRAR.	agrarisch	OMSCHR.	omschrijvend
ANAT.	anatomie	ONB	onbepaald
ARCH.	architectuur	ONOV	onovergankelijk (zonder object)
A-V	audiovisueel	ONP	onpersoonlijk
BELG.	Belgisch-Nederlands	ONR.	onregelmatig
BELGFr.	Belgisch Frans	ONVER	onvervoegbaar
BELG. OOK	Belgisch-Nederlands, ook NL	OOK FIG.	ook figuurlijk
BETR	betrekkelijk	OUD.	ouderwets
BEZ	bezittelijk	OV	overgankelijk (met object)
BIOL.	biologie	p.	persoon
BN	bijvoeglijk naamwoord	PERS	persoonlijk
BOUW	bouw	PLANTK.	plantkunde
BW	bijwoord	PLAT	plat
CAN.	Canadees Frans	POL.	politiek
COMM.	communicatie	PSYCH.	psychologie
COMP.	computer	qc	quelque chose
CUL.	culinair	QN	quelqu'un
DANS	dans	recr.	recreatie
DICHT.	dichterlijk	REG.	regionaal
DIERK.	dierkunde	REL.	religie
DRUKK.	drukkerij	SAMENTR	samentrekking
ECON.	economie	SCHEEPV.	scheepvaart
ELEK.	elektronica	SCHEIK.	scheikunde
EUF.	eufemistisch	SOC.	sociologie
EV	enkelvoud	SPORT	sport
FIG.	figuurlijk	STERRENK.	sterrenkunde
FILOS.	filosofie	STRAATT.	straattaal
FIN.	financiën	SUBJ.	subjonctief (aanvoegende wijs)
FORM.	formeel	TAALK.	taalkunde
FR.	Frans	TECHN.	techniek
GESCH.	geschiedenis	TELW	telwoord
GMV	geen mv	TON.	toneel
HUMOR.	humoristisch	TRANSP.	transport
HWW	hulpwerkwoord	TUSSENW	tussenwerpsel
ID.	(verbuiging) identiek	UITR	uitroepend
iem.	iemand	v.	van
INDUS.	industrie	v.d.	van de
INFORM.	informeel	v.e.	van een
IRON.	ironisch	v.h.	van het
JEUGDT.	jeugdtaal	VISS.	visserij
JUR.	juridisch	VNW	voornaamwoord
KUNST	kunst	VOEGW	voegwoord
KWW	koppelwerkwoord	VOETB.	voetbal
LETT.	letterlijk	VOORV	voorvoegsel
LETTERK.	letterkunde	VR	vragend
LIDW	lidwoord	VULG.	vulgair
LIT.	literatuur	VZ	voorzetsel
LUCHTV.	luchtvaart	WISK.	wiskunde
MED.	medisch	WKD	wederkerend
MEDIA	media	WKG	wederkerig
MIL.	militair	WW	werkwoord
MIN.	minachtend	WWW	internet
MUZ.	muziek	ZN	zelfstandig naamwoord
MV	meervoud	ZWIT.	Zwitser
MYTH.	mythologie		

band ^{"band"} **1** **DE** 1 strook van bepaald materiaal
bande **V**, <om arm> **brassard** **M**, <om hoofd>
bandeau **M**, <lint> **ruban** **M** • *de EHBO'ers dragen een rode ~ om hun arm les secouristes portent un brassard rouge* • *aan ~ en leggen brider* • *uit de ~ springen se livrer à la débauche / à des excès* **2**
 luchtband **pneu** **M**, <binnenband> **chambre** **V** à air
 • *een lekke ~ un pneu crevé* • *een ~ plakken réparer un pneu* **3** transportband **tapis** **M** **roulant**, **chaîne**
V (de montage) • *aan de lopende ~ à la chaîne*, en série, FIG. sans arrêt **4** magneetband **bande** **V** • *opnemen op de ~ enregistrer* **5** boekomslag **reliure**
V • *linnen ~ reliure toilée* **6** verbondenheid **lien**
M • *~ en aanknopen nouer des liens* • *Gen van vriendschap aanhalen resserrer les liens d'amitié* • *~ en onderhouden entretenir des liens* • *de ~ en verbreken rompre les liens* • *een nauwe ~ hebben met être très proche de* **2** **HET** liint **ruban** **M**

band ^{"band"} **DE** **MUZ.** **orchestre** **M**, <popgroep> **groupe** **M**

bangelig **1** **BN** angstig **peureux** (v **peureuse**), **craintif** (v **craintive**) **2** **BW** (NFORM., BELG) zeer **très, fort**

bank **DE** 1 zitmeubel **banc** **M**, <bekleed> **banquette**
V, <in auto e.d.> **siège** **M**, <in huis> **canapé** **M**, <op tribune> **gradin** **M** • *op een ~ je in het park sur un banc dans le parc* • *de ~ opnieuw laten bekleeden faire recouvrir le canapé* • *SPORT de reserves zitten op de ~ les remplaçants sont sur le banc* **2** geldinstelling **banque** **V** • *een rekening openen bij een ~ ouvrir un compte bancaire* • *geld op de ~ hebben avoir de l'argent à la banque* • *~ van lening mont-de-piété* **M** **3** inzet • *de ~ laten springen faire sauter la banque* **4** plaats waar de zee ondiep is **banc** **M** • *het schip liep vast op een ~ le navire s'est échoué sur un banc de sable* • *door de ~ genomen en règle générale, en moyenne*

bate **DE** → **baat**

Trefwoorden en varianten daarvan zijn vet gedrukt; voorzetsels die de betekenis van een trefwoord veranderen ook.

Uitspraak geven we aan tussen aanhalingstekens ("...").

Meerdere betekenissen binnen een trefwoord geven we aan met vette, zwarte cijfers.

Voorbeeldzinnen geven we schuingedrukt, na een zwart bolletje, met in romeinse letters de vertaling.

Tildes (~) vervangen het trefwoord in voorbeeldzinnen, spreekwoorden en vaste uitdrukkingen.

Meerdere woordsoorten binnen een trefwoord geven we aan met vette, blauwe cijfers; woordsoorten geven we in blauwe letters, in kleinkapitaal.

Labels geven extra informatie over stijl, herkomst of vakgebied; ze staan in zwarte letters, in kleinkapitaal.

Tussen geknikte haken geven we extra gebruiksinformatie.

Andere grammaticale informatie, bv. over geslachten, geven we in blauwe letters en cijfers.

Spreekwoorden en vaste uitdrukkingen geven we schuingedrukt, na een zwart driehoekje, met in romeinse letters de vertaling.

Een pijl verwijst naar een ander trefwoord.

0-9

1 aprilgrap DE poisson M d'avril

1 uurservice DE service M minute

3D 3D • een film in 3D bekijken regarder un film en 3D

3D-bril DE des lunettes 3D

3D-film DE film M en 3D

3D-printen OV + ONOV WW impression V en 3D, imprimer en 3D

3D-printer DE imprimante V 3D

4G COMM. quatrième génération V

4wd DE fourwheeldrive quatre-quatre M/V (MV id.)

5 eurobiljet HET biljet M de cinq euros

06-nummer HET numéro M de portable

8 uurjournaal HET journal M de huit heures, INFORM. JT (journal télévisé) M de huit heures

24 uurseconomie DE ECON. économie V de 24h/24

A

a de 1 letter a M • van ~ tot z de a à z • de ~ van Anton
A comme Anatole • wie ~ zegt, moet ook b zeggen
quand le vin est tiré, il faut le boire • van ~ tot z
lezen lire jusqu'au bout **2** muzieknoet la M

A AFK 1 ampère **A 2** autoweg **A**

AAA-batterij DE (V) kleine cilindervormige batterij
pile V AAA, pile V LRO3

AA-batterij DE (V) standaard cilindervormige batterij
pile V AA pile V LR6

aagje HET • nieuwsgierig ~ petite curieuse V,
fouineur M

aai DE caresse V • iemand een ~ over zijn bol geven
caresser la tête à qn

aaïen OV WW caresser, faire des caresses à •
iemand over de bol ~ caresser la tête à qn

aak DE boot chaland M, péniche V

aal DE anguille V • zo glad als een ~ malin comme
un singe, roublard

aalbes DE 1 vrucht groseille V **2** struik groseillier
M

aalmoes DE aumône V, charité V • (iemand) een
~ geven faire l'aumône / la charité (à qn) • om een ~
vragen demander l'aumône

aalmoezenier DE aumônier M

aalscholver DE (grand) cormoran M, nigaud M

aambeeld HET 1 werkblok enclume V • steeds op
hetzelfde ~ slaan chanter toujours le même refrain **2**
gehoorbeentje enclume V

aaambeien DE (MV) hémorroïdes V MV

aan 1 VZ 1 bij, op, in een plaats à • ~ de kade sur
le quai • ~ de muur au mur • ~ de piano: Lucas en
Arthur Jussen au piano: Lucas et Arthur Jussen •
~ de Rijn sur le Rhin • ~ het strand à la plage / sur
la plage • ~ zee wonen habiter au bord de la mer **2**
naar een plaats toe • ~ land gaan débarquer • ~ tafel
gaan se mettre à table **3** met meewerkend voorwerp
à • iets ~ iem. geven donner qc à qn • het is niet ~
mij om dat te zeggen ce n'est pas à moi de dire cela **4**
als gevolg van, door par suite de • ~ koorts sterven
mourir de fièvre • ik zie het ~ je gezicht je le lis sur
ton visage **5** wat betreft de • een gebrek ~ vitaminen
un manque de vitamines **6** vlak naast of bij elkaar
• twee ~ twee deux par deux **7** bezig met • ~ het
werk zijn être en train de travailler • ~ het eten zijn
être en train de manger **2 BW 1** in werking allumé
• de verwarming is ~ le chauffage est allumé • het
vuur is ~ le feu est allumé **2** aan het lichaam • mijn
jas is al ~ j'ai mis déjà mon manteau **3** op zekere
wijze • kalmpjes ~ doucement ▶ er is niets ~ <het is
makkelijk> c'est facile/ simple comme tout, <het is
saai> c'est ennuyeux (comme la pluie) ▶ INFORM. er is
niets van ~ il n'en est rien

aanbakken ONOV WW attacher, INFORM. cramer •
de aardappelen zijn aangebakken les pommes de terre
ont attaché

aanbellen ONOV WW sonner • bij iem. ~ sonner à
la porte de qn

aanbesteden *ov ww* lancer un appel d'offres pour, mettre en adjudication

aanbesteding *DE* <handeling> appel *M* d'offres, marché *M* par adjudication, <opdracht> adjudication *V* • *een openbare* ~ une adjudication publique • *een onderhandse* ~ une adjudication restreinte • *bij* ~ par voie d'adjudication

aanbetalen *ov ww* verser un acompte (*op* pour, sur)

aanbetaling *DE* acompte *M*, <handgeld> arrhes *V* *MV* • *een* ~ *doen* verser un acompte / des arrhes

aanbevelen *ov ww* recommander (*aan*, *bij* à; *voor* pour), <aanprijzen> préconiser • *warm aanbevelen* vivement recommandé • *het is aan te bevelen ...* il est recommandable ..., il convient ... • *ik houd me aanbevelen* je suis intéressé / preneur • *wij houden ons aanbevelen* pour commentaar tout commentaire sera le bienvenu

aanbevelenswaardig *BN* à conseiller, <vaak bij ontkenning> recommandable • *niet* ~ peu recommandable • *het is* ~ *om ...* il est recommandable de ...

aanbeveling *DE* recommandation *V* • *een* ~ *doen* faire une recommandation • *op* ~ *van* sur (*la*) recommandation de • *dit strekt tot* ~ c'est un avantage / atout, c'est apprécié • *het verdient* ~ *om ...* il serait recommandé de ... • *dat is geen* ~ ce n'est pas un compliment

aanbevelingsbrief *DE* lettre *V* de recommandation

aanbidden *ov ww* adorer

aanbidder *DE* adorateur *M* (*v* adoratrice), *HUMOR*. soupirant *M* • *een stille* ~ un amoureux secret

aanbieden *ov ww* offrir, proposer, présenter • *iemand een cadeau* ~ offrir un cadeau à *qn* • *iets ter ondertekening* ~ proposer qc à *la* signature • *je excuses* ~ *voor ...* présenter ses excuses pour ..., s'excuser de ... • *zich* ~ se proposer, se présenter • *te koop aangeboden* à vendre

aanbieder *DE* <van product> présentateur *M* (*v* présentatrice), <van internet> fournisseur *M* (d'accès)

aanbieding *DE* (article *M* en) promotion *V*, offre *V* spéciale • *in de* ~ *zijn* être en promotion

aanbinden *ov ww* attacher, nouer, • *schaatsen* ~ chausser / mettre des patins • *de strijd aanbinden* *met iem.* engager le combat contre *qn*

aanblijven *onov ww* rester en place, conserver ses fonctions

aanblik *DE* *1* het zien *vue V* • *bij de eerste* ~ à première vue, au premier abord, de prime abord **2** wat gezien wordt *spectacle M*, *vue V*, *aspect M* • *een trieste* ~ *bieden* offrir un spectacle désolant • *het was geen prettige* ~ ce n'était pas agréable à voir

aanbod *HET* offre *V* • *een* ~ *aannemen* accepter une offre • *een* ~ *afslaan* refuser / décliner une offre • *een* ~ *doen* faire une offre • *een* ~ *intrekken* retirer son offre • *een groot* ~ *aan/van ...* une offre importante de ...

aanboren *ov ww 1* doordringen tot *toucher à* •

olie ~ rencontrer du pétrole • *FIG. nieuwe talenten bij jezelf* ~ se trouver de nouveaux talents **2** *bored* openen *percer*, <van bron> *forer* • *een nieuw vat* ~ mettre un nouveau tonneau en perce

aanbouw *DE 1* het (aan)bouwen **construction V** • *in* ~ *en* (cours de) construction, (mis) en chantier **2** aangebouwd deel **annexe M**

aanbouwen *ov ww* ajouter, construire à côté

aanbraden *ov ww* faire revenir, saisir

aanbranden *onov ww* brûler, *INFORM.* *cramer* • *aangebrand ruiken* sentir le brûlé • *de aardappelen zijn aangebrand* les pommes de terre ont attaché / brûlé • *hij is snel aangebrand* il se vexe pour un rien

aanbreken **1** *ov ww* commencer te gebruiken **entamer** • *een pot jam* ~ ouvrir un pot de confiture **2** *onov ww* commencer **apparaitre**, **arriver** • *de dag breekt aan* le jour se lève • *bij het* ~ *van de dag* au point du jour

aanbrengen *ov ww 1* plaatsen **poser**, **placer**, **mettre**, <van verff/kleuren> **appliquer** • *versieringen* ~ mettre des ornements / décorations • *breng de lak in dunne lagen aan* appliquez le vernis en couches minces • *een verband* ~ faire un pansement • *centrale verwarming* ~ installer le chauffage central • *veranderingen* ~ introduire des modifications **2** *verklikken* **dénoncer** (*bij* à) **3** *werven* **recruter**, **embaucher** • *iemand als lid* ~ recruter *qn* comme membre **4** *veroorzaken* **amener** • *deze halsketting brengt geluk aan* ce collier porte bonheur

aandacht *DE* attention *V* (*voor* à) • ~ *schenken aan iets* faire / prêter attention à qc • *dat heeft mijn volle* ~ cela a toute mon attention • *besteed er maar geen* ~ *aan* n'y prête pas attention • *de* ~ *richten op* fixer l'attention sur, se concentrer sur • ~ *vragen voor* appeler / attirer l'attention sur • *de* ~ *trekken / opeisen* attirer / solliciter l'attention • *de* ~ *vasthouden* retenir l'attention • *de* ~ *afleiden* détourner l'attention • *de* ~ *verslapt* l'attention se relâche • *met gespannen* ~ avec une attention soutenue • *iets onder iemands* ~ *brengen* porter qc à l'attention de *qn* • *dames en heren*, *mag ik even uw* ~? mesdames et messieurs, votre attention s'il vous plaît!

aandachtig **1** *BN* attentif (*v* attentive) **2** *BW* attentivement • ~ *luisteren* écouter attentivement

aandachtspunt *HET* question *V* prioritaire, élément *M* de réflexion

aandeel *HET 1* deel, bijdrage **part V** (*in de*), **participation V** • ~ *in de winst* participation *v* aux bénéfices • *een* ~ *hebben in iets* prendre part à qc, participer à qc, contribuer à qc **2** *ECON.* **action V**, **titre M** • *aandelen in een bedrijf hebben* avoir des actions d'une société • ~ *aan* *toonder* action au porteur • ~ *op naam* action nominative • *beursgenoteerd* ~ action cotée en Bourse • *preferent* ~ action de priorité

aandeelhouder *DE* actionnaire *M/V* • *de* ~ *s* l'actionnariat • *de kleine* ~ les petits porteurs

aandenken *HET* souvenir *souvenir M* • *een* ~ *aan* ... un souvenir de ... • *de bezoekers kregen een* ~ les visiteurs ont reçu un souvenir

aandienen **1 ov ww** de komst melden van **annoncer**
2 wkd ww op komst zijn **s'annoncer** • *er dienen zich nieuwe mogelijkheden aan* il y a de nouvelles possibilités qui s'annoncent

aandikken **ov ww 1** dikker maken **grossir**, **amplifier** **2** overdrijven **grossir**, **exagérer**, **gonfler**

aandoen **ov ww 1** aantrekken **mettre** • *zijn schoenen ~ mettre ses chaussures, se chausser **2** aansteken **allumer** • *de televisie ~ allumer la télé **3** een indruk geven **faire** • *dat doet me vreemd aan* ça fait bizarre, ça me fait une impression bizarre **4** bezoeken **s'arrêter à**, <van lijndienst> **desservir** • *een haven ~ faire relâche dans un port, toucher un port* • *een stad ~ faire un saut dans une ville **5** berokkenen **faire**, **causer** • *iemand verdriet ~ faire de la peine à qn* • *iemand een proces ~ faire/interenter un procès à qn* • *zichzelf geweld ~ se faire violence****

aandoening **DE** kwaal **affection v** • *een ~ aan de nieren* une affection rénale

aandoenlijk **1 BN** touchant, attendrissant • *een ~ verhaal* une histoire émouvante **2 BW** d'une manière touchante

aandraaien **ov ww** serrer, visser

aandragen **ov ww 1** dragen **apporter** **2** opperen **avancer** • *komen ~ met iets sortir qc* • *nieuwe ideeën ~ avancer de nouvelles idées*

aandrang **DE** 1 aandrift **impulsion v** • *hij voelde een sterke ~ om weg te rennen* il était tout prêt à partir en courant **2** aansporing **instances v mv**, **instigation v** • *met ~ avec instance / insistance* • *op ~ van mijn broer* sur les instances de mon frère • *~ uitoefenen* op insister auprès de, *faire pression sur* **3** toevloed **poussée v**, **afflux m** • *~ van bloed naar het hoofd* afflux de sang à la face • *~ hebben* <naar de wc moeten> avoir un besoin pressant

aandrijven **1 ov ww 1** TECHN. actionner, <voortstuwen> **propulser** **2** aansporen **propuser** (**tot à**), **inciter** (**tot à**) **2 ONOV WW** drijvend aankomen **flotter**, **arriver en flottant**

aandrijving **DE** **mise v en marche**, <van machine> **entraînement m**, <voortstuwing> **propulsion v**

aandringen **ONOV WW** **insister** (**bij** auprès de) • *op ~ van sur les instances de* • *~ op iets* demander instamment qc, *préconiser qc*, *réclamer qc* • *er bij iem. op ~ iets te doen* presser / solliciter qn de faire qc, *insister pour que qn fasse qc*

aandrukken **ov ww** presser, serrer • *een deksel stevig ~ bien serrer un couvercle*

aanduiden **ov ww 1** aanwijzen **désigner**, **indiquer**, **signaler** **2** betekenen **signifier** **3** BELG. sélectionner sélectionner

aanduiding **DE** 1 aanwijzing **indication v**, **désignation v** • *een nadere ~ geven* préciser **2** beschrijving **désignation v**

aandurven **ov ww** <iets> **oser** (**faire**), **se risquer** **dans**, <iemand> **oser tenir tête à** • *alles ~ ne reculer devant rien* • *durf je het aan?* tu oses (le faire)? • *het ~ osen*, *risquer le coup* • *iemand ~ osen* tenir tête à qn

aanduwen **ov ww 1** aandrukken **tasser** **2** vooruit duwen **pousser** • *een auto ~ pousser* une voiture

aaneen **BW 1** aan elkaar vast **ensemble** • *dicht ~ staan être serrés **2** ononderbroken **de suite**, **sans interruption**, **d'affilée** • *twee dagen ~ deux jours de suite* • *jaren ~ pendant de longues années**

aaneengesloten **BN 1** tegen elkaar geplaatst **serré** **2** ononderbroken <in tijd> **ininterrompu** • *een ~ periode* une période ininterrompue

aaneenschakeling **DE** **enchaînement m**, **suite v**, **succession v** • *~ van ongelukken* une série noire

aanfluiting **DE** **dérision v**, <van iets> **simulacre m** (**de**)

aangaan **1 ov ww 1** betreffen **concerner** • *wat ... aangaat en ce qui concerne ...*, *pour ce qui est de ...*, *quant à ...* • *wat mij aangaat* quant à moi • *het gaat mij niet aan* cela ne me regarde pas • **INFORM.** *wat gaat jou dat aan?* qu'est-ce que ça peut te faire?

2 beginnen **engager**, <sluiten> **conclure** • *een huwelijk ~ se marier* • *een verbintenis ~ prendre un engagement*, *s'engager* • *een lening ~ faire un emprunt* • *een weddenschap ~ faire un pari* **2 ONOV WW 1** heengaan • *achter iem. ~ suivre qn* • *achter iets ~ poursuivre qc* **2** langsgaan (bij) **passer** (**chez**) • *bij iem. ~ passer chez qn*, *faire un saut chez qn* **3** beginnen te branden, functioneren **s'allumer** • *het licht gaat aan* la lumière s'allume **4** behoren **convenir**, **être convenable** • *het gaat niet aan hem te beschuldigen* il n'est pas convenable de l'accuser

aangaande **vz** **à propos de**, **au sujet de** • *~ dat onderwerp* à propos de ce sujet • *het besluit ~ ... la décision au sujet de ...*

aangapen **ov ww** **regarder** **bouche bée**, **regarder** **comme** **une bête curieuse** • *ze staan haar aan te gapen* on la regarde, **bouche bée**

aangeboren **BN** **inné**, **naturel** (**v** naturelle), **MED.** **congénital** (**mv** congénitaux) • *een ~ afwijking* une déformation de naissance • *~ talenten* des talents naturels

aangebrand **BN 1** aangebakken **brûlé** **2** boos **vexé** • *gauw ~ zijn* se vexer pour un rien, **être irascible** / (une) soupe au lait **3** BELG. <van grappen e.d.> **gewaagd** **osé**

aangedaan **BN** **ému**, **touché**

aangelegd **BN** • *kunstzinnig ~ zijn* être doué pour l'art, **avoir des dons / prédispositions artistiques** • *ik ben niet romantisch* ~ je ne suis pas du genre romantique

aangelegenheid **DE** **affaire v**, **question v** • *binnenlandse aangelegenheden* affaires intérieures

aangenaam **1 BN** plezierig **agréable** • *het is hier ~* il fait bon ici, *on est bien ici* • *~ kennis te maken!* enchanté de faire votre connaissance • **INFORM.** *~!* enchanté! **2 BW** agréablement, **avec plaisir**

aangeschoten **BN 1** licht dronken **gris**, **éméché**, **INFORM.** **pompette** **2** verwond **blessé** • *~ wild gibier m* blessé par balle, **FIG.** **canard m** **boiteux**

aangeslagen **BN 1** ontmoedigd **déconcerté**, **démoralisé**, **démonté** **2** met aanslag bedoekt **entarté**

aangetekend **BN** **recommandé** • *~ e brief* lettre recommandée • *iets ~ versturen* envoyer qc en recommandé

Grammatica

Waar doe je het voor?

Grammatica is een verzameling taalregels. Die regels vertellen je niet hoe je een taal moet gebruiken. Ze vertellen je hoe een taal in elkaar zit. Meestal houden mensen zich ook aan die regels en dat maakt het gemakkelijker elkaar te begrijpen.

Je kunt zeggen

Hun heb er uit der eigen niks an gedaan!

en dan begrijpen de meeste mensen wel wat je bedoelt ook al is het niet volgens alle regels.

Maar als je zegt

Gisteren zal ik waarschuwen hun te meer doen wat.

dan kloppen er zoveel regels niet dat waarschijnlijk niemand begrijpt wat je bedoelt. Dus als je weet hoe een taal in elkaar zit, kun je ook duidelijker vertellen wat je bedoelt en beter begrijpen wat een ander jou vertelt.

Twee soorten regels

Je hebt twee manieren om te vertellen hoe een taal in elkaar zit. Daardoor zijn er ook twee soorten regels. Gelukkig zijn die regels niet moeilijk, want ze vertellen eigenlijk alleen maar hoe de meeste mensen de taal gebruiken. Kortom, ze zitten in het alledaagse taalgebruik.

1 zinsontleden

Je kijkt naar een zin en snijdt hem in stukjes om te zien hoe hij in elkaar zit. Welke rol speelt elk stukje in die zin? Elk verschillend stukje geef je een andere naam.

Zinsontleden wordt ook wel 'redkundig ontleden' genoemd.

onderwerp	gezegde	meewerkend voorwerp	lijdend voorwerp
<i>Ik</i>	<i>gaf</i>	<i>mijn vriendin</i>	<i>een schitterende bos bloemen</i>
<i>Mijn buurman</i>	<i>vertelde</i>		<i>een mooi verhaal</i>

2 woordbenoemen

Woordbenoemen wordt ook wel 'taalkundig ontleden' genoemd.

Je begint met de losse woorden van een zin. Bij elk woord bekijk je wat voor soort woord het is.

Elke soort geef je een andere naam. Er zijn tien woordsoorten:

1	zelfstandige naamwoorden	Mijn <i>computer</i> is kapotgegaan.
2	lidwoorden	Alle gegevens op <i>de</i> harde schijf zijn verdwenen.
3	bijvoeglijke naamwoorden	Wat een <i>afgrijselijke</i> situatie!
4	telwoorden	En ik had juist <i>twee</i> documenten opgeslagen.
5	voornaamwoorden	Dus <i>je</i> begrijpt, <i>ik</i> baal verschrikkelijk.
6	werkwoorden	Voortaan <i>maak</i> ik overal een back-up van.
7	bijwoorden	Dat werkt <i>beter</i> .
8	voorzetsels	Maar doe dat dan niet <i>op</i> de harde schijf.
9	voegwoorden	Zo dom ben ik niet, <i>want</i> dan kan het weer misgaan.
10	tussenwerpsels	<i>Ach</i> , wat een ramp is zo'n computer eigenlijk.

Prisma basisgrammatica

In deze grammatica leer je op beide manieren naar de Franse taal kijken. Je begint met de voornaamste woordsoorten, vervolgens komen de andere woordsoorten aan de orde en tussendoor worden de zinsdelen behandeld.

1 Het zelfstandig naamwoord. (*le substantif, le nom*)

We worden omringd door mensen, dieren, planten en dingen. De woorden die deze mensen, dieren, planten en dingen aanduiden noemen we zelfstandige naamwoorden. Enkele voorbeelden: mevrouw, Fransman, paard, boom, boek. Ook zaken die je niet kunt zien horen daarbij: overtuiging, fantasie, waarheid. Je kunt er een lidwoord voor zetten, bijvoorbeeld: de mevrouw, de Fransman, het paard, een boom. Ook eigennamen zijn zelfstandige naamwoorden: *Charles, Paris*.

a Mannelijk en vrouwelijk (*masculin en féminin*)

- In het Frans heb je mannelijke woorden en vrouwelijke woorden, voor zowel mensen, dieren, planten als dingen. Een onzijdig woord (*het* meisje) bestaat niet in het Frans. Er bestaat geen regel waarmee je kunt uitzoeken of een woord mannelijk of vrouwelijk is. Als je niet weet of een woord mannelijk of vrouwelijk is, kun je dat opzoeken in het woordenboek. Er staat altijd een **m** (mannelijk/*masculin*) achter en een **v** (vrouwelijk) of een **f** (*féminin*). De meeste woorden gebruik je zo vaak dat je er niet meer over hoeft na te denken of ze mannelijk of vrouwelijk zijn.
- In een aantal gevallen maak je een zelfstandig naamwoord vrouwelijk door een **e** achter het mannelijk te plaatsen. Dan gaat het om mensen:
Anglais (Engelsman) wordt
Anglaise (Engelse),
ami (vriend) wordt
amie (vriendin).

Als er daardoor iets verandert in het woord geeft het woordenboek dat ook aan:

lycéen (scholier op een lycée)

lycéenne (scholiere)

Je kunt niet zeggen dat een **e** aan het eind van een woord aangeeft dat het woord vrouwelijk is.

Bijvoorbeeld, mannelijk zijn: *homme, livre, problème, groupe, singe*

Er zijn ook zelfstandige naamwoorden die vrouwelijk én mannelijk kunnen zijn maar een verschillende betekenis hebben: *livre* (m) = boek, *livre* (v) = pond; *tour* (m) = ronde, *tour* (v) = toren

Zelfstandige naamwoorden die mannelijk zijn en op een **e** eindigen hebben dezelfde vorm in het vrouwelijk:

élève (m) leerling en

élève (f) leerlinge

journaliste (m) journalist en

journaliste (f) journaliste

Sommige zelfstandige naamwoorden hebben in het Nederlands wel een bepaalde vorm voor het vrouwelijk maar in het Frans niet:

leraar én lerares

professeur

schrijver én schrijfster

écrivain

Raadpleeg bij twijfel altijd je woordenboek.